

Németh Caba (2013): Hibrid eredetű, bennszülött *Sorbus aria* s. l. x *Sorbus torminalis* taxonok elterjedése a Bakonyban. Kitaibelia 18(1-2): 89-104.

Teljes hivatkozás: Németh Caba (2013): Hibrid eredetű, bennszülött *Sorbus aria* s. l. x *Sorbus torminalis* taxonok (nothosubgenus *Tormaria*, *S. latifolia* agg.) elterjedése a Bakonyban. *Kitaibelia* 18(1-2): 89-104.

Rövid hivatkozás: Németh (2013)

Első szerző: Németh Csaba

Év: 2013

Összefoglalás

Az elmúlt évtizedek módszeres terepbejárásai nyomán a Bakonyban élő bennszülött *Sorbus* fajok pontos elterjedési viszonyai tisztázódni látszanak. Eszerint a Bakony területén élő konstans *Tormaria* taxonok száma 13, ebből 8 (*S. barabitsii*, *S. barthae*, *S. bodajkensis*, *S. majeri*, *S. polgariana*, *S. redliana*, *S. tobani*, *S. veszpremensis*) kizárólag a hegység területén előforduló lokális endemizmus, 2 (*S. degenii*, *S. eugenii-kelleri*) a szomszédos Vértessel, 2 (*S. bakonyensis*, *S. balatonica*) a Balaton-felvidékkel és a Keszthelyi-hegységgel egyaránt, míg 1 (*S. gayeriana*) kizárólag a Keszthelyi-hegységgel közös. A taxonok közül egyesek erőteljesebb vigorral, nagyobb mennyiségű propagulum létrehozásának képességével rendelkeznek vagy csak keletkeztek ahhoz, hogy nagyobb egyedszámban és szélesebb területen elterjedjenek (*S. bakonyensis*, *S. balatonica*, *S. degenii*, *S. gayeriana*, *S. redliana*). Mások – talán fiatalabb taxonok – csíráképes maghozama természetükből fakadóan és/vagy kis példányszámuk miatt csekély, kevés egyedből álló populációik sérülékenyek és veszélyeztetettek (*S. barabitsii*, *S. bodajkensis*, *S. majeri*, *S. tobani*), habár néhányuk jelenléte az adott élőhelyen herbáriumi gyűjtések alapján közel egy évszázadra visszamenően is igazolható (*S. majeri*, *S. tobani*). E két csoport között átmenetet jelentenek azok a fajok, melyek kis területen ugyan, de többé-kevésbé stabil és viszonylag erőteljenek mondható populációkkal rendelkeznek (*S. barthae*, *S. polgariana*, *S. veszpremensis*), fennmaradásuk – hacsak élőhelyükön drasztikus erdészeti beavatkozásra nem kerül sor – hosszútávon is biztosítottnak látszik.

biodiverzitás: magasabb rendű növények

taxonómia, florisztika, faunisztika

Megjegyzések

A *Sorbus* nemzetséget az erős hibridizációs hajlam és ennek szerteágazó fenotípusos megjelenése miatt a taxonómiaiilag problémás növénycsoportok közé sorolják. E hibridizáció során egyrészt a „szabályos” ivaros szaporodást mutató szülőfajok (*S. aria* (L.) Crantz, *S. aucuparia* L., *S. torminalis* (L.) Crantz) között első generációs (F1) hibridek jöhetnek létre, másrészt a szülőfajok irányába történő visszakereszteződések és az apomixis (maggal történő ivartalan szaporodás) kombinációjával egy adott genotípus rögzülhet, és ezzel genetikai értelemben elszigetelődhet a hibridizációs komplex többi tagjától (reproduktív izoláció), majd idővel kisebb-nagyobb területeket kolonizálhat. E hibrid eredetű, genetikailag egyöntetű populációk rendszertani megítélése nem egységes. Egyes szerzők egy szélesebb értelemben vett fajkonceptiót követve az ivaros fajok kereszteződésével létrejött köztes alakokat a morfológiailag legközelebb álló szülőfaj alá sorolják. Mások szerint e hibridogén alakok nem egyenértékűek a klasszikus értelemben vett „linnéi fajokkal” és külön rendszertani egységként, mint *microspecies*-ek (kisfajok) kezelendők. A taxonómusok többsége azonban, miután ezek a taxonok az ivaros szaporodást mutató szülőfajokhoz hasonlóan morfológiailag jól elkülönülnek, alaktani bélyegeik állandóak, kisebb-nagyobb önálló elterjedési területtel rendelkeznek – mint egy reproduktív biológiai spektrum végső állomásait – önálló, teljes értékű fajoknak tekinti.

Lelőhely: ER Archívum - digitális

URL: [Kitaibelia](#) Típus: tudományos folyóiratcikk

Erdőrezervátumok: [Fehér-sziklák Erdőrezervátum](#)

[Burok-völgy Erdőrezervátum - MÉG NINCS KIHIR](#)

Horváth Ferenc

Katalógusbavétel időpontja: v, 01/07/2024 - 12:00